

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Кафедра китайської філології

Курсова робота з китайської філології

на тему:

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЛЕКСИЧНИХ СТИЛІСТИЧНИХ
ЗАСОБІВ У СУЧАСНІЙ КИТАЙСЬКІЙ МОВІ

Студентки групи Кит 05-22

факультету східної і слов'янської філології

денною форми здобуття освіти

Освітньої програми:

Китайська мова література та переклад,

західноєвропейська мова

Спеціальності 035 філологія

Спеціалізації 035.065 Східні мови та

літератури (переклад включно),

перша – китайська

Перебийніс Дарини Олександрівни

Науковий керівник:

доц. Костанда Ірина Олександрівна

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ЛЕКСИЧНИХ СТИЛІСТИЧНИХ ЗАСОБІВ У СУЧАСНІЙ КИТАЙСЬКІЙ ЛІНГВІСТИЦІ	5
1.1 Актуалізація проблеми вивчення лексичних стилістичних засобів у сучасній китайській мові.....	5
1.2 Специфіка лексичних стилістичних засобів у сучасній китайській мові.....	14
Висновки до розділу 1	15
РОЗДІЛ 2 ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЛЕКСИЧНИХ СТИЛІСТИЧНИХ ЗАСОБІВ У СУЧАСНІЙ КИТАЙСЬКІЙ МОВІ	16
2.1 Функційні особливості лексичних стилістичних засобів у сучасній китайській мові.....	16
2.2 Структурні особливості лексичних стилістичних засобів у сучасній китайській мові.....	21
Висновки до розділу 2	27
ВИСНОВКИ	28
论文摘要.....	30
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	32

ВСТУП

Актуальність роботи полягає в тому, що сучасний світ стикається зі зростаючою потребою в ефективній комунікації між культурами, особливо з Китаєм, який відіграє все більш важливу роль у світовій економіці, політиці та культурі. Розуміння лексичних стилістичних засобів сучасної китайської мови має вирішальне значення для успішного спілкування, торгівлі, культурного обміну та взаєморозуміння.

Зростаючий інтерес до китайської мови та культури, яка постійно привертає увагу суспільства, породжує потребу у вивченні її лексичних особливостей. Додатково, в умовах стрімкого розвитку Інтернет-комунікації, соціальних мереж та інших засобів масової інформації важливо розуміти, як використовувати лексико-стилістичні засоби в новому медіа-середовищі, щоб впливати на сприйняття інформації та формувати мовленнєві переваги.

Крім того, аналіз лексичних стилістичних прийомів китайської мови не тільки сприяє вдосконаленню мовленнєвих навичок китайських студентів і викладачів, але й розширює загальне розуміння мовних механізмів і літературних контекстів. Таке дослідження також може мати практичне застосування в бізнесі, дипломатії, перекладі та інших сферах, де важлива ефективна міжкультурна комунікація.

Мета роботи – систематизувати та проаналізувати особливості функціонування лексичних стилістичних засобів у сучасній китайській мові з метою виявлення їх впливу на процес мовленнєвої практики та спілкування.

Для досягнення мети необхідно вирішити такі **завдання**:

1. Проаналізувати основні типи лексичних стилістичних засобів у сучасній китайській мові;
2. Вивчити функціональне призначення та контекстне використання медіа в різних мовних жанрах і сферах спілкування;
3. Визначити вплив культурних, історичних та соціальних факторів на вживання лексичних засобів утворення в китайській мові.

Об'єкт дослідження – функціонування лексичних стилістичних засобів у китайській мові.

Предмет дослідження – лексичні стилістичні засоби.

Матеріалом цього дослідження слугують сучасні китайські тексти різних жанрів, включаючи літературні твори, журнали, а також дані з Інтернету та щоденного спілкування.

Методи дослідження. Для дослідження даної теми за допомогою *описового методу* визначаємо теоретичні основи вивчення антонімів загалом, а також у китайській та українській мовах; при пошуку необхідної інформації використовується *метод суцільної вибірки*; *метод кількісного аналізу*, який допомагає зробити висновки, а також граматичний аналіз.

Наукова новизна полягає в систематизації та аналізі сучасних засобів лексичного утворення китайської мови. Результати дослідження можуть знайти застосування у вивченні китайської мови, перекладі та інших сферах, де важлива ефективна мовна взаємодія.

Теоретичне значення роботи полягає у тому, що результати цього дослідження сприятимуть розумінню механізму лексичних стилістичних засобів у сучасній китайській мові, що може бути корисним для лінгвістів і викладачів китайської мови, а також для всіх, хто цікавиться китайською культурою та мовою.

Практичне значення роботи полягає у тому, що результати дослідження можуть бути використані для вдосконалення володіння китайською мовою, вдосконалення комунікативних навичок при взаємодії з китайськомовними співрозмовниками, розвитку культури мовлення.

Структура роботи складається із вступу, двох розділів, які поділяються на підрозділи, висновків, списку використаних джерел та літератури (37 найменувань). Загальний обсяг курсової роботи становить 35 сторінки.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ЛЕКСИЧНИХ СТИЛІСТИЧНИХ ЗАСОБІВ У СУЧАСНІЙ КИТАЙСЬКІЙ ЛІНГВІСТИЦІ

1.1 Актуалізація проблеми вивчення лексичних стилістичних засобів у сучасній китайській мові

Лексика – являється сукупністю мови та її словникового складу. Вона включає в себе слова різного походження і сфери вживання, стилістичного забарвлення тощо (Мариненко І. О., 2017).

Стилістика – лінгвістична наука, у якої основним предметом є стиль. Ця наука займає особливе місце в системі предметів мовознавства (Арешенков Ю. О., 2007).

Як розділ мовознавства вона вивчає принципи використання різних мовленнєвих засобів відштовхуючись від специфіки сфери спілкування між людьми, функціонально-стильових видів мови та мовлення (Коломієць І. І., 2019).

Лексична стилістика – розділ лінгвостилістики, який вивчає стилістичне розшарування лексики, функції, що пов'язані семантикою слів, виражально-зображальні можливості різних груп лексики та обґрунтованість їх використання в певних типах функціональних мов (Коломієць І. І., 2021).

Лексичні стилістичні засоби дуже різноманітні й багаточисленні, але всі вони ґрунтуються на єдиних мовних принципах: порівняння явищ, встановлення подібності й відмінності, протиставлення й рівнозначності тощо (Ситник О., Танько Н., Скірта С., 2018).

Вивчення китайських ідіом – це як подорож у саме серце історії, культури та філософії Китаю. Їх вивчення, ви не лише покращує мовні навички, а й відкриває низку культурних особливостей (George Chilton, 2024).

Велику роль у створенні емоційно-естетичного та ідейного впливу на читача відіграють лексичні стилістичні засоби. Найхарактернішою рисою писемної мови являється її чуттєва специфіка у відтворенні людських образів, явищ навколишньої дійсності, виразність і глибокі переживання. У художніх текстах можуть поєднуватися досить різноманітні словесні засоби з точки зору експресивно -

стилістичних та номінативно-логічних властивостей (Калашник Ю. А., Медвідь О. М., 2021).

За вивченням лексичних стилістичних засобів стоїть довга історія. Найдавнішими дослідниками так званої «метафоричної мови» були Аристотель та Квінтіліан. Вони досліджували застосування та призначення «образної мови». Аристотель утверджував, що її використання є не просто перебільшенням, а й відображає те, як люди насправді тлумачать дані, протиставляючи їх тому, що ми вже знаємо. Ілюстрація метафоричного зазвичай є в більшості літературних творів. Це тому, що «образна мова» охоплює великий спектр літературних прийомів. Коли автори використовують образну мову, вони намагаються висунути оригінальні або нові тлумачення понять (Pirmuhammedova Muxlisa Maxsud, Abduraxmanova Zilola Yoqubjon, 2023).

成语 (chéng yǔ) буквально переклад трактується як «набір фраз» – це короткі образні ідіоми, кожна з яких частіше за все складається з чотирьох ієрогліфів.

Ідіома – термін що вимагає певних фонових знань, контекстуальної інформації або культурного досвіду, здебільшого для використання лише в межах певної мови, де співрозмовники повинні мати спільні культурні референції. Тому ідіоми вважаються не частиною мови, а частиною історії, суспільства чи культури нації (Lei Wang, Shiwen Yu, 2010).

Існує від 5 тис. до 40 тис. ідіом у сучасній китайській мові. Кожна ідіома складається з двох наборів по два ієрогліфи. У кожній парі ієрогліфи або семантично, або граматично пов'язані один з одним.

Наприклад, 自相矛盾 – суперечити самому собі. Ця ідіома описує дві речі, які конфліктують між собою. Ієрогліфи 自相 (zì xiāng) складають одну семантично пов'язану групу, а 矛盾 (máo dùn) – іншу.

一鼓作气 – завзято взятися за щось; одним махом. Ця фраза свідчить про необхідність виконувати весь акт без перерви. 鼓 (gǔ) – модифікується 一 (yī) у першій парі, тоді як 作气 (zuò qì) є предикатом, що входить до складу другої.

Наведемо ще один приклад, 狐假虎威 – лисиця користується силою тигра. Значення цієї фрази визначається у такому тлумаченні: людина, яка використовує чужу владу для отримання вигоди. 假 (jiǎ) – це дія, яку робить 狐 (hú) – лисиця, а 威 (wēi) – це володіння 虎 (hǔ) – тигра. Цей баланс надає ідіомам значну частину їхньої естетичної сили.

Кожна ідіома складається з чотирьох ієрогліфів, які зібрані у цілісний, самодостатній, часто неграматичний вислів. За своєю природою ідіоми образні, або ж майже повністю поетичні, оскільки вони рідко утворюють граматично правильне речення. Зазвичай в них бракує сполучників, підметів та/або присудків. Порядок ієрогліфів категорично не може бути зміненим, і їх значення розпізнається з послідовності в цілому.

Ідіоми є також у розмовному та офіційному мовленні. Існує багато фраз, які використовуються в розмовній мові в повсякденних соціальних взаємодіях, і більшість із них демонструють схематичні моделі, і включають відрізання різного роду, скорочуючи складні структури до необхідних чотирьох символів, які б найкраще, естетично та практично скоротять якусь приказку.

У якійсь мірі вони схожі з англійською аббревіатурою, коли скорочують кілька слів або фраз. Подібно до англійських аббревіатур, значення китайських ідіом також розуміють швидко, не замислюючись над походженням.

Також, не є обов'язковим знати слова, що відповідають буквам, щоб використовувати і розуміти їх в повсякденній англійській мові.

Наприклад, 溫故知新 перекладається як «переглянути старе, дізнатися нове». Ця ідіома походить від конфуціанських аналітиків і функціонує як загальна інформація, схожа на англійське прислів'я, яка радить людям переглянути раніше вивчений матеріал, щоб отримати нові знання (Lynn Chien, Randy Allen Harris, 2010).

Основними ознаками фразеологізмів у сучасній китайській мові є:

1. Складні за складом;
2. Семантично неподільні, що характеризуються стійкістю композиції;
3. Повторюваність в мові;

4. Неприпустимість структури;
5. Стійкість граматичної форми.

Як і слова, фразеологізми бувають:

1. Стилістично нейтральні або загальні;
2. Періодично зберігають стилістичне забарвлення (Hasanova Jamala Fazi, 2022).

Насправді, неважливо як саме використовуються китайські ієрогліфи, чи для того, щоб підкреслити тезу під час суперечки, чи для того, щоб намагатися продемонструвати майстерність класичних творів (Hugo Van der Merwe, 2023).

Використання ідіом у повсякденному житті підкреслює їх актуальність та життєвість. Незважаючи на те, що ці фрази вкорінені і традиційній китайській культурі, вони підлаштовуються до сучасного життя. Приклади наведені нижче:

1. 脚踏实地 – спуститися на тверду землю (символізує обґрунтований підхід до життя). Українським відповідником до цієї ідіоми є вираз «Спуститися з небес на землю, повернутися до реальності».

Ця ідіома акцентує значущість на тому, щоб бути практичним та реалістичним. Її часто використовують, щоб високо оцінити чийсь практичний характер або порадити прагматичний підхід.

他总是脚踏实地地工作，因此成绩斐然 – він завжди працює приземлено, він завдяки його видатним досягненням.

2. 如鱼得水 – як риба у воді. В українській мові також дослівно використовується ця ідіома.

Значення цієї фрази означає перебувати у своєму природному або ідеальному середовищі, де повністю відчувається комфорт. Часто використовується для опису особи, яка процвітає в своєму оточенні чи ситуації, подібно до риби, яка без зусиль плаває у воді.

在这个新的工作岗位上，他感觉就像是如鱼得水 – на цій новій посаді він відчувається як риба у воді.

3. 狗急跳墙 – собака у відчаї перестрибує через стіну. До цієї ідіоми є декілька відповідників, але вони описують різні ситуації: «Хапайся за останню соломинку», «Битися, як риба об лід», «Плавити залізо».

Це показує людину, яка вживає крайніх заходів у відчаї. Зазвичай ця фраза використовується для опису дій, які вчиняють люди у критичній ситуації.

逼急了，好人也会狗急跳墙 – навіть хороші люди у відчаї перестрибнуть через стіну, коли їх штовхнуть занадто далеко.

4. 马到成功 – успіх при прибутті коня. В українській мові, ця ідіома трактується як «Ні пуху ні пера».

Зазвичай ця фраза використовується, щоб побажати комусь успіху в неминучій спробі чи починанні, подібно до слова «break a leg» англійською.

他的考试就在明天，我希望他能马到成功 – його іспит завтра; я сподіваюся, що він досягне такого ж успіху, як і прибуття коня.

5. 三心二意 – три серця, два розуми. Адаптивною фразою в українській мові є вираз «Між двох вогнів»

Ідіома описує людину, яка сама по собі є нерішучою або має нестабільну увагу. Це вказує на відсутність зосередженості або відданості.

做事不能三心二意 – не можна бути нерішучим, коли щось робиш.

6. 十全十美 – десять із десяти. До цього виразу підходить фраза «Бездоганний як кришталевий дзеркальце».

Вислів означає досконалість або завершеність, вона використовується для опису чогось, що зроблено бездоганно або ідеально.

她的表演被认为是十全十美 – її виконання вважається ідеальним (Bodhi Ramos, 2023).

Також лексичні стилістичні засоби включають в себе архаїзми – 古旧词语 (gǔ jiù cí yǔ). У лінгвістичному значенні йдеться про те, як мова була структурована в минулому і як вона змінювалася з часом. Прикладами мовних архаїзмів є дієслівні форми, займенники, порядок слів і структури речень. Архаїзмами називають застарілі слова, що використовуються для позначення різних предметів і явищ, які також

мають інші назви в широкому вжитку. Архаїзми - це назви предметів і явищ, які існують і сьогодні (Назаренко К. А., 2023).

Архаїзми майже не зустрічаються у повсякденному вжитку, але вони часто з'являються у формальному стилі, наприклад, у ділових контрактах. Це мова, яка не є сучасною або використовується лише в кількох специфічних формах (Jialei Hu, Huixia Lu, 2017).

Архаїзми китайської мови діляться на декілька груп:

1. Лексичні – слова, які повністю зникли з активного словникового запасу, а в сучасній китайській мові є синонім, структура якого не має нічого спільного з архаїзмом, наприклад: 须臾 (xūyú) – 刹那 (chànà) – «мить», 格致 (gézhì) – 科学 (kēxué) – «наука»;

2. Лексико-фонетичні – вони утворюються через зміни будь-яких звуків у слові. Через ці зміни з'являються нові варіанти вимови слова, звісно, один із них з часом виявляється застарілим. Пізніше застарілий варіант не вживається та його вважають незрозумілим, наприклад: 教诲 (jiào huì) (кит. трад. 教誨) – 教训 (jiào xùn) – «повчання», «повчати»; 迎迓 (yíng jiē) – 迎接 – «зустрічати»;

3. Семантичні – це слова, значення яких втрачається, але в сучасній китайській з'являється інше – нове значення. Наприклад: 兵 (bīng) – «солдат» (нове значення), «зброя» (старі значення).

«吾» (wú) – Я, мій. Сучасний еквівалент: «我» (wǒ) - Я, мій. Приклад: 吾爱汝甚 – я дуже тебе люблю.

«汝» (rǔ) – Ти. Сучасний еквівалент: «你» (nǐ) – Ти. Приклад: 汝之所行, 吾不赞同 – Я не схвалюю те, що ти робиш.

Суттєвим стилістичним завданням архаїзмів є розробка колориту тієї або іншої епохи за допомогою чіткої деталізації виразної дійсності (Піхтовнікова Л. С., Кобалія М. Д., 2023).

Виразність мовлення – ще один вид лексичних стильових виразів. Сюди входять:

1. Епітети;

2. Порівняння;
3. Метафори;
4. Гіперболи та ін.

Найпростішим видом виразних засобів є «епітет», але в той же час він виступає дуже ефективним засобом вираження як мови художнього твору, так і мовлення. Якщо людина хоче зробити акцент на якомусь явищі чи предметі серед інших, додати більше емоцій, то потрібно користуватися епітетами (Лужецька Л., 2012).

Епітети у китайській мові вважаються прикметниками. Загалом китайці не мають такого поняття як «епітет».

Класифікація:

1. Означальні – це епітети, що виражають характер, колір, розмір і стан іменника. Такі як: новий, старий, синій, червоний, великий, маленький тощо;
2. Матеріальні – це епітети, які виступають у ролі матеріальних іменників або перетворюються з матеріальних іменників. Такі як: крихкий, твердий;
3. Кількісні – епітети неозначеного числа: коли за неозначеним займенником стоїть іменник, він стає епітетом неозначеного числа;
4. Власні – перетворені з власних іменників, наприклад назви місьць, назви країн тощо;
5. Присвійні – належить знахідний відмінок особових займенників (присвійні займенники) та знахідний відмінок іменників. Наприклад: мій, наш, ваш, його, її, їхній тощо (黃承彥, 2021).

Для того, щоб вказати на людину чи предмет, до головного слова підставляється частка 的 (de).

Наприклад:

1. Гарний – 美丽的 / 美丽的花 – гарна квітка;
2. Сильний – 强的 / 强的人 – сильна людина;
3. Розумний – 聪明的 / 聪明的孩子 – розумна дитина;
4. Високий – 高的 / 高的樹 – високе дерево;
5. Зелений – 绿色的 / 绿色的草 – зелена трава.

Порівняння - це порівняння різних речей, які мають щось спільне. Ця спільність існує в серцях людей, а не в природних властивостях речей (新浪教育, 2013).

Найчастіше для порівняння у китайській мові використовується структура 比字句 (bǐ zìjù). Для порівняння потрібно використовувати ієрогліф 比 (bǐ) для того, щоб визначити відносини між двома людьми або речами. Наприклад, щоб сказати «Вона красивіша за мене», використовується таке речення «她比我漂亮».

1. Базове використання 比-структури речення 比字句 (bǐ zìjù).

Потрібно використовувати цю структуру, щоб порівнювати людей або речі, описувати зміни в різних ситуаціях і зміни з часом. Порядок слів має бути таким:

A 比 B + прикметник

Наприклад, 他比我高 – він вищий за мене.

Також, часто можна опускати іменник. Тоді речення буде мати такий вигляд: 我的房间比他的 (房间) 大 – моя кімната більша за його.

2. Вираження конкретних або суттєвих відмінностей за допомогою 比-структури речення 比字句 (bǐ zìjù).

Структура речення «A 比 B + adj» вказує на відмінності між A і B, але коли є великі відмінності або хочеться висловити конкретні відмінності, то потрібно додати кілька конкретних слів. Структура: A 比 B + прикметник + конкретна кількість

Наприклад: 他比我高 10 厘米 – він на десять сантиметрів вищий за мене.

Інша структура має такий вигляд: A 比 B + прикметник + 一点儿/ 一些/ 得多/ 多了 (diǎn er/ yīxiē/ dé duō/ duōle).

Наприклад:

1. 他比我高一点儿 – він трохи вищий за мене.
2. 他比我高一些 – він трохи вищий за мене.
3. 他比我高得多/ 多了 – він набагато вищий за мене.

Щоб виразити великі відмінності між двома людьми чи речами, потрібно уникати розміщення прислівників перед прикметником. Замість цього потрібно

використовувати модифікатори по типу «多 (duō)» і «远 (yuǎn)», які слід розміщувати після прикметника.

我的汉语比他很差 – цей варіант написання речення – неправильний.

我的汉语比他差远了 – правильний варіант.

Моя китайська – це багато гірше його.

Щоб висловити, що В має високий ступінь в аспекті, тоді як А навіть вище, ніж В в цьому аспекті, ми можемо використати таку структуру: А 比 В + 更/还 (gèng/ huán) + прикметник. Наприклад: 大卫比姚明还高 – Девід навіть вищий за Яомінга (Zhang Yu, 2023).

Наступний засіб – метафора. Вони можуть виражати щось, що важко уявити в деталях, і використовувати інші подібні речі, щоб проілюструвати це, щоб зробити це зрозумілішим. Для того, щоб порівняти людей чи предмети, потрібно використовувати ієрогліф 如 (rú).

Конструкція: Порівнюваний об'єкт А + 如 + Порівняльний об'єкт В.

父爱如山, 母爱如海 – татова любов – як гора, мамина – як море (黄承彦, 2021).

Гіпербола (у китайській мові, вона трактується як «перебільшення») – риторичний прийом, який часто використовується в поезії. Це риторичний формат, у якому автор використовує багату уяву, щоб перебільшити або зменшити зображення речей або певних властивостей і ступенів на основі об'єктивної реальності, щоб підкреслити певні характеристики речей і висловити деякі сильні емоції автора (陈友冰, 2011).

Перебільшення можна розділити на ступінь перебільшення та розширене перебільшення. Ступінь перебільшення – це збільшення або зменшення певних характеристик речей, а завчасне перебільшення – це перебільшення в часі. Перебільшення часто виражається у формі метафори, порівняння, метонімії тощо.

Використовуючи перебільшення, воно має ґрунтуватися на «правді», бути розумним і виваженим, а не вигадувати суб'єктивних речей і робити все, що завгодно

Наприклад, 他饿得都可以把一头大象给吃了 – він був такий голодний, що міг би з'їсти слона (可可诗词网, 2023).

1.2 Специфіка лексичних стилістичних засобів у сучасній китайській мові

З вище написаного тексту можна визначити такі специфічні факти про лексичні стилістичні засоби, а саме про ідіоми та фразеологізми:

1. Вони мають фіксованість значення. Кожна ідіома та фразеологізм мають сталий набір слів та фраз, які вже мають фіксоване значення. Це означає, що вираз використовується для вираження конкретної концепції чи ідеї, що означає, що цей вираз не може бути змінений;

2. Їхнє історичне та культурне коріння. Ідіоми та фразеологізми мають давню історію і являються важливою частиною китайської культури. Походження ідіом можна прослідкувати у стародавніх легендах та алюзіях, таких як «Три Гуань Юй», «Югун Ішань» та ін. Вирази в цих текстах не виражають глибоких ідей, але вони мають сильний історичний та культурний колорит (第一特点网, 2023).

3. Також можна визначити, що в ідіомах та фразеологізмах наявне дуже часте використання образів та метафор. Вони використовуються для більшої передачі свого значення. Такий спосіб може зробити їх більш виразними та ефектними в мовленні.

Про архаїзми можна сказати, що вони відображають використання більш ранніх періодів. Вони мають застарілу лексику, яка здебільшого не використовується у сучасній китайській мові. Наприклад, говорячи про фільми, які мають історичний характер, то там частіше використовують архаїзми, щоб відобразити всю суть і правдивість минулих часів.

Архаїзми можуть бути зовсім незрозумілими для сучасних носіїв мови. Вони мають застарілу форму або граматичні конструкції, які вже не вживаються в сучасній мові (Yilei Yuan, 2018).

Висновки до розділу 1

У даному розділі було проведено аналіз лексичних стилістичних засобів, а саме ідіом, фразеологізмів, архаїзмів та художніх засобів.

Підводячи підсумки першого розділу, можна виявити такі результати:

1. Ідіоми та фразеологізми є важливим елементом сучасної китайської мови, які допомагають передати складні концепції у коротких виразах. Ці вирази мають фіксоване значення, та не можуть бути зміненими;

2. Архаїзми рідко вживаються у сучасній мові, здебільшого вони використовуються у формальних та ділових документах, та надають їм старовинного характеру. Архаїзми відображають історичне коріння мови та її розвиток. Але при вживанні їх у контексті стають незрозумілими для сучасних носіїв мови;

3. Художні засоби використовуються для підсилення емоційного впливу мовлення та створення образності. З їхньою допомогою можна уявити абстрактні концепції та підкреслити їх важливість у сприйнятті. Ці фактори роблять їх важливими для літератури та усного мовлення;

4. Використання прикладів та пояснень до кожних лексичних стилістичних засобів сприяло більшому розумінню різних аспектів китайської мови та її стилістичних засобів.

РОЗДІЛ 2

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЛЕКСИЧНИХ СТИЛІСТИЧНИХ ЗАСОБІВ У СУЧАСНІЙ КИТАЙСЬКІЙ МОВІ

2.1 Функційні особливості лексичних стилістичних засобів у сучасній китайській мові

Вивчення лексичних стилістичних засобів має своє унікальне значення та цінність у вивченні сучасної китайської мови.

Ідіоматичні або фразеологічні вирази - це структурно, лексично і семантично стійкі словосполучення або речення, що мають переважно значення, яке не складається з суми значень складових їх компонентів. Невід'ємною ознакою ідіоматичних (фразеологічних) виразів є їхня образна, тобто метафорична природа та вживання (Svider I. A., 2021).

Ідіома – це одна з найважливіших засобів впливу та регуляції. Цей засіб має знакову природу, тобто назва першої функції – регулятивна. Ця функція створює індивідуальну знакову субстанцію ідіоматичних одиниць.

Ідіома є функціональною одиницею, але слід розглядати повний комплекс функцій, що вона виконує.

У науковій літературі вказується, що ідіомі властиві такі функції як експресивна, характеризуюча, зображувальна, мнемотехнічна, евфемістична, пейоративна, ідентифікуюча, гумористична, кумулятивна, пізнавальна, естетична, етнокультурна тощо.

Експресивна функція є головною та необхідною для існування ідіоми. Функціонуючи як експресивна одиниця, ідіома водночас виконує і номінативну функцію, але вона є другорядною у порівнянні з експресивною, тому що всі ідіоми є прагматично навантаженими. У рамках цієї функції можна виділити емотивно-оцінну, вона відображає позитивне або негативне ставлення суб'єкту дискурсу до об'єкту повідомлення.

Ідіома містить внутрішню яскраву ознаку, яка допомагає виконувати характеризуючу функцію, наприклад ідіома 一本正经, вона визначає такі характеристики людини як «спокійний», «серйозний» та «тривожний».

Ідіоми, значення яких є конкретним, виконують зображувальну функцію. Під час використання таких ідіом, вони стають засобом створення наочно-образних картин для зображення явищ, об'єктів, дій тощо. Цю функцію виконують всі ідіоми, які вказують на конкретні фізичні якості (колір, звук, форму, смак, запах тощо).

Ідіоми, як одиниці другорядної номінації, виконують мнемотехнічну функцію, яка опирається на характеризуючу. Мнемотехнічна функція полягає у тому, що через образність та виразність, ідіома оптимізує процес запам'ятовування, тому що свідомість людини краще розуміє одиниці, у яких є зв'язок, чи є натяк на нього, між планом вираження та змістом, тому, за допомогою цього вона привертає та утримує увагу суб'єкта дискурсу.

Евфемістична функція – виконує покращувальну функцію мови. Функція полягає у використанні ідіом, які мають значення приховування, маскуванню або виправдання справжнього стану речей.

Наступну функція – пейоративна. Суть цієї функції полягає у зневазі, приниженні, тобто у спрямуванні на негативну характеристику певного об'єкту, наприклад: 指鹿為馬 – показування оленя як коня.

Ідіома також виконує ідентифікуючу функцію. Такі ідіоми можуть визначати соціальний статус суб'єктів дискурсу, їх фізичний та психічний стан, вік, стать, професійну приналежність тощо. Також можуть більш точно визначити дію, явище, об'єкт і виокремлювати їх серед інших.

Гумористична функція – вживання ідіоми з метою висловлення жартівливого ставлення суб'єкту дискурсу до позначуваного об'єкту, дії, явища. Жартівливого ефекту можна досягти за допомогою «зіткнення різних мотивуючих ознак», гіперболізму образів, каламбурній грі слів.

Кумулятивна функція. Вона полягає у вмінні мови не лише утримувати але й накопичувати знання про соціальний досвід людей. Мова дозволяє покластися на загальний досвід і стати інструментом його відновлення.

Кумулятивна функція пов'язана з компресивною. Ця функція полягає у точній передачі найбільшої кількості інформації за одиницю часу, що пояснюється загальною мовною тенденцією до конденсації засобів вираження значення.

Роль пізнавальної функції полягає у тому, що ідіоми слугують як засіб для розуміння реальності. Завдяки цьому людина за допомогою ідіом може пізнавати об'єктивну дійсність, по причині того, що за ідіоматичними знаками встановлено різноманітні знання про навколишній світ.

Естетична функція ідіом полягає в увазі до плану вираження ідіоми, яка отримує естетичну цінність. Естетичне відношення мовця визначає мовлення як естетичний об'єкт та вказує на влучність, ємкість, красу повідомлення.

Остання функція – етнокультурна. Вона полягає у етноспецифічному висвітленні подій, явищ та об'єктів і визначає спосіб уявлення та розподіл об'єктивної дійсності в межах певного етнокультурного осередку (Магонова К. В., 2018).

Щодо архаїзмів, то, вони закріплені за певною історичною епохою. У тексті вони виступають у ролі часового індикатора, це означає, що текст або твір відображає певний період часу або співвідноситься з певним історичним контекстом за допомогою конкретних мовних засобів, які підкреслюють його часові рамки.

Часто перекладачам важко знайти правильне відповідне значення для слів або виразів, які не мають прямого еквіваленту в словнику, але які єдині підходять у даному контексті. Крім того, важливо враховувати різні аспекти контексту при перекладі, щоб дотримуватися певних правил і забезпечити зрозумілість тексту (Івченко А. С., 2020).

Конкретні функції, що виконують архаїзми:

1. Інформативна – це про те, як передається інформація про речі, які виходять за межі того, про що обговорюється прямо;
2. Репрезентативна – об'єктивно та реально позначає та називає речі та предмети;
3. Емотивна – характеризується нерегулярністю, різнотипністю та різноманітністю, що відображає почуття та емоції;
4. Стилiстична – вживається з метою подання події, явищу, факту минулих часів відтінку урочистості, комічності, іронії;
5. Історична – відтворення історичного колориту (Білоног К. Є., 2019).

Важливою стилістичною функцією архаїзмів є створення колориту різних епох за допомогою деталізації зображуваної дійсності. За допомогою архаїзмів також додається урочистість мові (Піхтовнікова Л. С., Кобалія М. Д., 2023).

Художні засоби, а саме епітети з функціональної точки зору використовуються як предикати, атрибути, доповнення до об'єкта або підмети/ об'єкти.

Певні епітети можуть вказувати на тип особи/ речі, а його фразу можна використовувати як суб'єкт або об'єкт (黃承彦, 2021).

Епітети вказують на великі здібності мови у сполученості слів, є одним із виявів мовного розмаїття, а також відображають мовні традиції певного періоду. Вони допомагають виділити певний предмет чи явище з ряду подібних, точніше передати думки, надати мові образності та емоційності (Дудник В. І., 2018).

Основна сфера епітета – стиль художньої літератури, де використовуються наступні функції:

1. Інформативна – вона проявляється як засіб повідомлення. За допомогою цієї функції епітет характеризує предмети та їх властивості, які сприймаються будь-яким органом почуття;

2. Конструктивна – епітет внутрішньо взаємодіє з іншими словесними засобами, долучається до втілення всіх аспектів мовленнєвої цілісності. Епітет уявно вміщує у собі характеристики, які роблять мовлення більш компактним (Онопрієнко Т. М., 2001).

Порівняння виражає різницю або рівень характеру або ступеня між двома людьми або двома речами (воно також може використовуватися для порівняння того ж самого в різні періоди). Об'єкт порівняння, і присудок виражає результат, а порівняння та його об'єкт служать прислівниками в реченні (李丽君, 2017).

Порівняння також використовується у наукових та науково-популярних текстах, це зроблено з метою роз'яснення викладу для більшого зрозуміння. Це допомагає виявити різноманітність асоціацій у науковому мовленні, підсилюючи його емоційний та оцінний вимір та вказуючи на основні риси стилю автора (Сібрук А. В., 2021).

Метафора є основною мовою поезії, хоча вона поширена на всіх рівнях і в усіх видах мови. У поезії метафора може виконувати найрізноманітніші функції: від простого зауваження подібності до викликання рою асоціацій.

Основна функція метафори полягає в тому, щоб допомогти зрозуміти абстрактні поняття (тобто концепції, які не є доступними через тілесний (чуттєвий) досвід) в термінах конкретних понять (тобто концепцій, які безпосередньо доступні) (Anatol Stefanowitsch, 2005).

Метафори можуть мати різні функції в різних контекстах людського спілкування. Але вони мають три основні функції:

1. Емотивна – слугує для вираження та передачі емоційного ставлення. Яскравими прикладами емотивної функції метафори є метафоричні терміни лайки або похвали людей;

2. Переконуюча – для переконання аудиторії щодо певного способу дії чи точки зору. Приклади переконуючої функції можна легко знайти в політичній та комерційній пропаганді;

3. Когнітивна – для вираження когнітивних уявлень. Метафори з когнітивною функцією багато у філософії, критиці, гуманітарних науках і навіть у науці.

Перша і друга функції часто перетинаються, так само, як і друга та третя. Метафори можуть допомогти розкрити аспекти світу, які інакше залишилися б прихованими. Метафори розширюють коло об'єктів, які можна обговорювати, описувати, характеризувати, розуміти і пояснювати - коротко кажучи, пізнавати (Ankersmit F. R., Mooij J. J. A., 1993).

Щодо гіперболи, то її функції виражаються у відображенні особливостей мислення, здатна показувати те, що приховано в часі і просторі.

Художнім гіперболам властиві не тільки образність і емоційність, а й прагматика, яка показує комунікативну інтенцію (Алейнік А. О., 2020).

Гіпербола виконує такі функції:

1. Підвищення експресивності мови;
2. Виділення сказаної думки;

3. Підсилення емоційного впливу на читача;
4. Яскраве підкреслення важливого елемента (Пашко С. В., 2022).

2.2 Структурні особливості лексичних стилістичних засобів у сучасній китайській мові

Відповідно до методу аналізу прямих компонентів структуралізму, поєднання внутрішніх компонентів ідіоми відображає певний рівень ієрархії, тому структуру ідіоми можна розділити на кілька шарів. Ідіома з чотирьох символів може складатися з чотирьох внутрішніх структурних зв'язків ідіоми, які теоретично можна розділити на три рівні. Але для більшості ідіом існує лише два рівні різниці між трьома розділеними компонентами.

Структура має певний обмежувальний вплив на функцію, але вплив структурних зв'язків на різних рівнях на функцію ідіом неоднаковий, зменшуючись від самого зовнішнього шару до самого внутрішнього. Відношення між двома зовнішніми прямими компонентами має найбільше обмеження на свою функцію, а відношення між двома найвнутрішніми прямими компонентами має найменше обмеження на всю функцію ідіоми. Тому, з функціональної точки зору, зовнішній рівень аналізу структурних зв'язків є найважливішим, за яким слідує другий рівень аналізу.

Ідіоми з раціональними структурами поділяються на дві категорії: загальні структури та спеціальні структури. Існує шість загальних типів структур: суб'єкт-присудок, дієслово-об'єкт, предикат-доповнення, частково формальний, сполучник і накладання. Спеціальні структури включають три типи: тип безперервного предиката, одночасний тип і тип скорочення.

1. Підметово-присудкова форма – цей тип ідіоми складається з підмета та присудка.

Підмет, як правило, є компонентом іменника, який може бути односкладовим або двоскладовим компонентом. До односкладових компонентів типу «力 – 不从心 – сила не походить від серця», «胸 – 有成竹 – у серці (є) малюнок бамбука» і т. д. відносяться до двоскладових компонентів. Підметова частина також має елементи

присудка, такі як «啼笑皆非 – плач і сміх – ні те, ні інше», «进退两难 – стояти перед вибором між двома неприємними варіантами» або «знаходитися в ситуації, де немає легкого виходу».

Присудкова частина – це, як правило, дієслівний компонент, що включає присудок (针锋相对、得不偿失 – «втрата переважає отримане» або «неспіввідношення втрат та вигоди»), дієслово та об'єкт (莫名其妙、义愤填膺 – «сповнений рішучості та обуренням»), доповнення (名列前茅 – «бути серед лідерів» або «займати провідну позицію»), 喜形于色 – «радість виражається на обличчі», 心急如焚 – «серце палає від нетерпіння»).

2. Традиційний китайський стиль – цей тип ідіоми складається з атрибутивної частини та центральної частини.

Атрибутивна частина, як правило, є двоскладовим компонентом, що включає структуру означеності (一纸空文 – «порожній документ»), стану (当务 – «головне питання, якому потрібно приділити увагу в першу чергу»), дієслова-об'єкта (举手 – «підняти руку»), сурядні (攻守同盟 – «союз між нападом і обороною»), підметово-присубстантивні (自知之明 – «самосвідомість, ясність»), збіжні (好好先生 – «доброзичлива людина»), означальні (海外奇谈 – «чудернацькі історії з-за моря») та кількісні (一本正经 – «серйозно»). Дуже рідко атрибутивна частина є односкладним компонентом, наприклад «人之常情 – типова поведінка людей».

Центральна частина зазвичай є одно- або двоскладовим іменниковим компонентом. Якщо центральна частина є односкладовою, між визначеним артиклем і центральною частиною часто стоїть структурний допоміжний «之 (zhī)», наприклад, «可乘之机 – вигідна ситуація».

Якщо центральна фраза є двоскладовим компонентом, це, як правило, означена (两袖 – два рукави), або об'єднаною структурою (人心向背 – «настрій або думки людини»). Існують також номіналізовані предикативні компоненти, наприклад, «天作之合 – злагода небес».

3. Сучасний китайський стиль – цей тип ідіоми складається з двох частин: адвербіальної та центральної фрази.

Прислівникова частина може складатися з прислівникових компонентів (不动声色 – без виявлення почуттів), прикметникових компонентів (大有可为 – є великий потенціал), іменникових компонентів (日理万机 – керувати багатьма справами впродовж дня) тощо. Компоненти, що виконують роль прислівників, включають такі структури, як герундій (不可告人 – тримати в таємниці), означення (大声疾呼 – «голосно закликати»), прийменник (与众不同 – виділятися серед інших), кількість (千里迢迢 – далека подорож).

Центральна частина мови зазвичай складається з дієслівних або прикметникових компонентів, у тому числі дієслівно-об'єктних (以身作则 – подавати приклад), стан (千载难逢 – надзвичайно рідкісний), описовий додаток (一网打尽 – одним ударом покрити всіх) та інші структури. Якщо центральна фраза односкладова, її часто з'єднують сполучником «而 (ér)» (侃侃而谈 – вести бесіду з легкістю і впевненістю).

4. Дієслово-об'єкт – цей тип фразеологізмів складається з двох частин: присудка і об'єкта.

Присудок, як правило, є односкладовим дієслівним компонентом, наприклад, 畅所欲言 – вільно висловлювати свої думки, двоскладові компоненти, що включають стан середини (不足为奇 – не дивно), констатацію доповнення (挖空心思 – прикладати зусилля) та інші структури.

Об'єктна частина зазвичай є іменниковим компонентом, наприклад: «崭露头角 – проявити талант», вона також може бути предикативним компонентом, наприклад, «如数家珍 – перелічити свої дорогоцінності» тощо.

5. Комплементарний вираз – цей тип ідіоми складається з двох частин: предиката та доповнення. Присудок стоїть першим, а доповнення – останнім.

Присудкова частина — це, як правило, дієслівний або прикметниковий компонент, який може бути односкладним, наприклад, «爱不释手 – не опускати

руки»; або двоскладним, до якого належать такі конструкції, як герундій (一泻千里 – один потік, тисячі миль), рухомо-об'єктні (无动于衷 – без відчуття в серці) та інші конструкції.

Доповнюючі частини зазвичай складаються з дієслівних або іменних елементів, таких як структура стану (惨不忍睹 – настільки жахливо, що важко дивитися), прикметник (持之以恒 – бути послідовним і наполегливим), рухомий об'єкт (栩栩如生 – надзвичайно реалістичний), нерухоме середовище (束之高阁 – відкласти на потім) і так далі.

6. Безперервний присудок – цей тип ідіоми складається з двох предикатних структур, що виражають два послідовні або взаємозалежні поведінкові стани. Вони представляють два безперервні або взаємозалежні поведінкові стани, наприклад: «现身说法 – з'явитися та проголосити закон», «袖手旁观 – дивитися, склавши руки». Вказує на залежність позитивного і негативного стану: «坚定不移 – незламний і непохитний», «束手无策 – мати зв'язані руки і бути не в змозі нічого вдіяти». Дві предикативні структури можуть утворюватися дієсловами, прикметниками та іншими компонентами, утворюючи 状中 + 动宾 – герундій + герундій (相依为命 – взаємозалежні на все життя), 动宾 + 状中 – дієслово-об'єкт + герундій (当机立断 – оперативно приймати рішення), 动宾 + 动宾 – дієслово + дієслово (有的放矢 – бити в ціль, де найболючіше), 主谓 + 动宾 – підмет-дієслово + дієслово-об'єкт (人满为患 – перенаселення).

7. Стиль Цзяньюй – певний компонент цього типу ідіом виконує дві синтаксичні функції. Ідіоми цього типу мають компонент, який виконує дві синтаксичні функції. Найпоширенішим є те, що об'єкт попередньої дієслівно-об'єктної структури є також суб'єктом наступного декларативного елемента, який включає суб'єкт дарування, суб'єкт отримання та суб'єкт не-дарування. Об'єктом дієслівно-об'єктної структури є суб'єкт підмета, у тому числі суб'єкт підмета і суб'єкт непідмета. Суб'єктом об'єкта дієслівно-об'єктної структури є суб'єкт присудка, у тому числі суб'єкт присудка і суб'єкт непідмета, наприклад, «耐人寻味 – «варто

розгляду» і т. д.; партитив – суб'єкт підмета, наприклад, «无懈可击 – бездоганно»; та дієприкметники, які не є суб'єктом давання або отримання, наприклад, «无家可归 – безпритульний».

8. Тип перекриття AABV – більшість із цих складових, що перетинаються, не можуть використовуватися окремо в сучасній китайській мові, але, судячи з їхнього походження, деякі з них колись були дієсловами, іменниками або прикметниками. Збіг іменникових компонентів, таких як «形形色色 – різнобарвний», збіг дієслівних компонентів, таких як «沸沸扬扬 – дуже відомий», також збіг прикметникових елементів, таких як «堂堂正正 – чесний» та інші.

9. Комбінований тип – цей тип ідіом має протиставлення кількох компонентів, які є або тотожними і близькими за значенням, або протилежними і співвідносними, симетричними і взаємодоповнюючими, що утворюють єдине ціле, включаючи двокомпонентні і чотирикомпонентні союзи. Ідіоми з безсполучниковою структурою становлять найбільшу частку серед усіх структурних типів ідіом.

Двокомпонентний союз, відповідно до внутрішньої структури двох частин, поділяється на такі підрядні типи, як суб'єктно-предикативний союз, означено-означальний союз, герундійно-означальний союз, дієслівно-об'єктний союз, констатувально-доповнювальний союз, двошаровий союз, простий союз тощо.

Суб'єктно-предикативний союз. Дві частини союзу є суб'єктно-предикативними структурами, такими як «源远流长 – далекий», «理直气壮» – виправданий».

Союз з фіксованим центром. Дві частини сурядного зв'язку фіксовані в структурі, центральним словом, як правило, є іменниковий компонент: «一心一意 – одне серце, одне волевиявлення», «七情六欲 – сім почуттів і шість бажань».

Безсполучниковий за формою. Дві частини союзу мають форму герундія з дієсловом або прикметником у центрі, наприклад: «相辅相成 – взаємодоповнюючий», «再接再厉 – продовжувати наполегливо працювати».

Дієслівно-об'єктний союз. Дві частини союзу є дієслівно-об'єктними конструкціями, наприклад: «明目张胆 – ясні очі та відкрите обличчя».

Дворівневий союз. Дві частини, що утворюють спільний зв'язок, самі є спільними структурами, наприклад: «喜怒哀乐 – радість, гнів, сум, задоволення».

Простий союз. Обидві частини союзу є простими словами, наприклад: «扑朔迷离 – заплутаний».

Чотирикомпонентний союз. Чотири односкладові компоненти, включаючи іменник, дієслово та прикметник, утворюють союз, наприклад: «酸甜苦辣 – кислий, солодкий, гіркий, гострий».

10. Цей тип ідіом складається з двох предикативних структур. Логічно ці дві предикативні структури схожі на два речення складнопідрядного речення, і між ними існують логічні зв'язки, такі як послідовність, гіпотетична умова, причина і наслідок, перехідність, мета і так далі. Однак у більшості з цих двох предикативних структур не використовуються пов'язані слова, і лише в деяких ідіомах для з'єднання двох предикативних структур використовується сполучник «而 (ér)». Дві частини цих ідіом утворюють тісний комплекс з точки зору граматичного зв'язку, але функціонально вони вживаються як готова конденсована одиниця, яку можна порівняти зі словом. Саме тому ми називаємо їх ідіомами щільної структури. Основними категоріями є наступні:

10.1 Послідовний зв'язок. Дві події, що відбуваються до і після часу послідовних моментів, друга подія одразу після першої, вони, як правило, з'єднуються сполучником «而».

10.2 Гіпотетичні умовні зв'язки. Дві події до і після є гіпотетичними передумовами і відповідними результатами відповідно. Включає умовні припущення та безумовні припущення двох типів. Умовні припущення, такі як «物极必反 – все піде проти течії», «一了百了 – раз і назавжди». Безумовні припущення, які вказують на те, що будь-яка ситуація матиме пізніший результат, наприклад: «走投无路 – безвихідна ситуація», «坐立不安 – неспокійно».

10.3 Причина і наслідок. Дві предикативні структури до і після вказують на причину і наслідок відповідно.

10.4 Перехідний зв'язок. Дві предикативні конструкції з протилежними або протилежними значеннями.

10.5 Цільовий зв'язок. Дві предикативні структури, перша з яких вказує на дію, а друга – на мету (胡斌彬, 2015).

Висновки до розділу 2

У другому розділі було досліджено особливості функціонування лексичних стилістичних засобів у сучасній китайській мові.

Підводячи підсумки другого розділу, можна виявити такі результати:

1. Не можна недооцінювати роль лексичних стилістичних засобів у сучасній китайській мові. Здебільшого завдяки їм ми можемо чіткіше та ефективніше формулювати свої думки, емоції та ідеї;

2. Вивчення лексичних стилістичних засобів покращує наш словниковий запас і розвиток мовних навичок. Це дає нам можливість вибирати слова, які б відповідним чином вписувалися в певний контекст або служили певній комунікативній меті. Це, у свою чергу, сприяє ще точнішому та ефективнішому комунікаційному процесі;

3. У сучасній китайській мові особлива увага приділяється ідіоматичним виразам. Вони мають фіксовану структуру і несуть переносне значення, відмінне від буквального тлумачення слів-компонентів. Ці вирази значною мірою сприяють розвитку образного вживання мови, тим самим збільшуючи комунікативне багатство.

ВИСНОВКИ

У даній курсовій роботі було проведено дослідження на тему «Особливості функціонування лексичних стилістичних засобів у сучасній китайській мові», основною метою якого було систематизувати та проаналізувати особливості функціонування лексичних стилістичних засобів у сучасній китайській мові з метою виявлення їх впливу на процес мовленнєвої практики та спілкування. Для досягнення мети були поставлені такі завдання: проаналізувати основні типи лексичних стилістичних засобів у сучасній китайській мові; вивчити функціональне призначення та контекстне використання медіа в різних мовних жанрах і сферах спілкування; визначити вплив культурних, історичних та соціальних факторів на вживання лексичних засобів утворення в китайській мові. Під час роботи було використано описовий метод, метод суцільної вибірки та метод кількісного аналізу. Отже, у ході виконання курсової роботи було зроблено наступні висновки:

1. Лексичні стилістичні засоби відіграють важливу роль у сучасній китайській мові. Вони створюють емоційно-естетичний вплив на людину. У художніх творах, культурних контекстах, фільмографії та й у мовленні людей лексичні стилістичні засоби використовуються для виразності, показу глибини емоцій та впливу на людину.

2. Китайські лексичні стилістичні засоби відіграють важливу роль у складовій мови, культури та філософії Китаю. Вони всі мають довгу історію розвитку. Вчені досліджували ідіоми, застарілі слова та вирази (архаїзми) та розвиток художніх засобів.

3. Основними лексичними стилістичними засобами є: ідіоми (фразеологізми), архаїзми та художні засоби, а саме: епітети, порівняння, метафори та гіперболи.

4. Ідіоми (фразеологізми) мають наступні функції: експресивна, характеризуюча, зображувальна, естетична, етнокультурна та ін. Архаїзми у свою чергу виконують інформативну, стилістичну, історичну та інші функції. Основними функціями художніх засобів є: інформативна, конструктивна, емотивна, переконуюча, когнітивна та ін.

5. Вивчення лексичних стилістичних засобів у сучасній китайській мові є актуальною темою. Дослідження цієї частини лінгвістики допомагає зрозуміти принципи використання мовних засобів у різних сферах спілкування та мовлення, а також збагачує розуміння спілкування між людьми, літературних творів та культурних контекстів.

论文摘要

这部作品的现实意义在于，现代世界越来越需要不同文化之间的有效交流，尤其是与中国的交流，因为中国在全球经济、政治和文化中扮演着越来越重要的角色。了解现代汉语的词汇和文体手段对于成功沟通、贸易、文化交流和相互理解至关重要。

对汉语和中国文化日益增长的兴趣不断吸引着社会的关注，这就产生了研究其词汇特点的必要性。此外，在网络传播、社交网络和其他媒体迅速发展的背景下，了解如何在新媒体环境中运用词汇和文体手段影响信息感知、形成言语偏好也十分重要。

此外，对汉语词汇文体手段的分析不仅有助于提高汉语师生的语言技能，还能拓宽对语言机制和文学语境的一般理解。此类研究还可实际应用于商务、外交、翻译和其他需要有效跨文化交际的领域。

本研究的目的是系统分析现代汉语中词汇文体手段的作用特点，以确定它们对语言实践和交际过程的影响。

为实现这一目标，需要解决以下任务：

1. 分析现代汉语中主要的词汇文体手段；
2. 研究媒体在不同语体和交际领域中的功能目的和语境使用；
3. 确定文化、历史和社会因素对汉语词汇媒介使用的影响。

研究对象是词汇文体手段在汉语中的功能。

研究对象是词汇文体手段。

研究材料是各种体裁的现代汉语文本，包括文学作品、杂志以及互联网和日常交流中的数据。

研究方法。为了研究这一课题，我们采用了描述性方法，以确定一般反义词研究以及汉语和乌克兰语反义词研究的理论基础；采用了连续抽样的方法，以查找必要的信息；采用了定量分析的方法，这有助于得出结论以及语法分析。

科学的新颖性在于对现代汉语词汇形成手段的系统化和分析。研究成果可用于汉语教学、翻译和其他需要有效语言互动的领域。

这项工作的理论意义在于，研究成果有助于理解现代汉语词汇文体手段的作用机制，对语言学家和汉语教师以及对中国文化和语言感兴趣的任何人都有帮助。

这项工作的现实意义在于，研究成果可用于提高汉语水平，提高与讲汉语的对话者互动时的交际能力，以及发展言语文化。

作品结构包括引言、两章（分为若干小节）、结论、资料来源和参考文献列表（37 篇）。学期论文的总篇幅为 35 页。

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Арешенков Ю. О. (2007). *Стилістика української мови: Навчальний посібник для студентів факультету української філології*. Кривий Ріг: КрДПУ.

Коломієць І. І. (2021). *Стилістика мовних одиниць: лексична стилістика, стилістична фразеологія: навчально-методичний посібник для студентів-філологів закладів вищої освіти*. Умань: Візаві.

Коломієць І. І. (2019). *Стилістика української мови (теоретичні основи стилістики. Художньо-виразові засоби мовлення): навчально-методичний посібник для студентів-філологів закладів вищої освіти*. Умань: Візаві.

Мариненко І. О. (2017). *Лексикологія української мови: практикум*. (2-ге вид. перероблене і доповнене). Київ: КНУ.

Алейнік А. О. (2020). *Семантика гіперболічних тропів у сучасній англійськомовній прозі. Особливості перекладу*. Херсонський державний університет. Херсон.

Білоног К. Є. (2019). *Особливості складу та функціонування архаїзмів у творчості пантелеймона куліша*. Криворізький державний педагогічний університет. Кривий ріг.

Дудник В. І. (2018). *Функціонально-стилістична характеристика епітету в сучасній англійській мові*. Національний технічний університет «Дніпровська політехніка». Дніпро.

Івченко А. С. (2020). *Функціонально-стилістичні особливості вживання архаїзмів у китайському художньому дискурсі*. Київський національний лінгвістичний університет. Київ.

Сібрук А. В. (2021). *Тропи у фахових лінгвістичних текстах: навчально-методичний аспект*. Національний авіаційний університет. Київ.

Магонова К. В. (2018). *Порівняння британських та американських еквівалентних за значенням ідіом*. Національний технічний університет «Дніпровська політехніка». Дніпро.

Лужецька Л. (2012). Лексичні засоби виразності мовлення та їхня роль у становленні мовної особистості майбутнього вчителя. *Рідне слово в етнокультурному вимірі*, 439.

Пашко С. В. (2022). Англомовні художні засоби та способи їх перекладу. Метафора, порівняння та гіпербола. *Філологія. Журналістика*, 235.

Піхтовнікова Л. С., Кобалія М. Д. (2023). Функціонування архаїзмів у китайськомовному художньому дискурсі. Іноземна філологія. *Методика викладання іноземних мов. ВІСНИК Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*, 38-40.

Ситник О., Танько Н., Скирта С. (2018). Вживання лексичних стилістичних засобів у романі Ренсома Ріггза «Дім дивних дітей». *Філологічні науки. Наукові записки*, 258.

Онопрієнко Т. М. (2001). Епітет як первісний троп і системоутворюючий центр тропіки. *Вісник житомирського державного університету імені Івана Франка*, 2-3.

Калашник Ю. А., Медвідь О. М. (2021). Особливості лексичних засобів. Відновлено з <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/22887/1/12.pdf>

Ankersmit F. R., Mooij J. J. A. (1993). *Knowledge and Language: Volume III Metaphor and Knowledge*. Kluwer Academic Publishers.

Svider I. A. (2021). *Lexical aspects of translation: навчально-методичний посібник для філологічних спеціальностей*. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня «Рута».

Назаренко К. А. (2023). *Архаїзми: визначення, характерні особливості і класифікація*. Київський національний лінгвістичний університет. Київ.

Anatol Stefanowitsch (2005). The function of metaphor: Developing a corpus-based perspective. *International Journal of Corpus Linguistics*, 163-174.

Hasanova Jamala Fazi (2022). Classification of phraseological units in linguistics. *Theory and practice of science: key aspects*, 261.

Jialei Hu, Huixia Lu (2017). The Application and E-C Translation Methods of Common Archaisms in Business Contract. *Theory and Practice in Language Studies*, 799.

Lei Wang, Shiwen Yu (2010). Construction of a Chinese Idiom Knowledge Base and Its Applications. *Proceedings of the Multiword Expressions: From Theory to Applications*, 12.

Lynn Chien, Randy Allen Harris (2010). Scheme Trope Chroma Chengyir. Figuration in Chinese Four-character Idioms. *Cognitive Semiotics*, 158-159.

Pirmuhammedova Muxlisa Maxsud, Abduraxmanova Zilola Yoqubjon (2023). Lexical stylistic device. *Journal of Universal Science Research*, 132-133.

Yilei Yuan (2018). Historical Subtitling in the Chinese Context: A Case Study of Archaisms. *Transletters. International Journal of Translation and Interpreting*, 208-212.

Bodhi Ramos (2023). Chengyu in Chinese: Expand Your Vocabulary with Mandarin Idioms. Retrieved from <https://promova.com/blog/chinese-idioms>

George Chilton (2024). Learning Chinese idioms: A fun and easy guide. Retrieved from <https://preply.com/en/blog/chinese-idioms/>

Hugo Van der Merwe (2023). Demystifying Chinese Idioms: A Comprehensive Guide for Beginners. Retrieved from <https://studycli.org/learn-chinese/chinese-idioms/>

Zhang Yu (2023). Making Comparisons in Chinese – All about bǐ-structure (比字句). Retrieved from <https://www.digmandarin.com/comparisons-in-chinese-structure-bi.html>

李丽君 (2017). 第二语言汉语教学中的“比”字句否定式。 *Studies in Languages and Cultures*, 3.

陈友冰 (2011). 中国古典诗歌中的夸张 – «中国古典诗词的美感与表达» 之十一。 Retrieved from <http://www.guoxue.com/?p=3202>

黄承彦 (2021). 形容词 | 它形容的到底是什么。 Retrieved from <https://zhuanlan.zhihu.com/p/444679157>

胡斌彬 (2015). 汉语成语的语法分类。 Retrieved from <https://xianxiao.ssap.com.cn/catalog/3602104.html>

新浪教育 (2013). 英语 19 种修辞手法的全部解释和例句。 Retrieved from <https://edu.sina.com.cn/en/2013-11-17/173677885.shtml>

可可诗词网 (2023). 夸张的写作手法。 Retrieved from <https://www.kekeshici.com/yuwen/baike/200190.html>

第一特点网 (2023). 中国成语的特点及其文化价值。 Retrieved from <https://www.maybeeservice.com/html/3v4.html>